

ABONAMENTUL
Pe un an... 94 Cor.
Pe 6 luni... 12
Pe 3 luni... 6

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
Str. Prundului-Nr. 16

INSERATELE
se primesc la admi-
nistratie. Preţul după tarile
si servitii.

Manuscrisele nu se in-
naşoară.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL

Arhiducele moştenitor şi Românii Bucovineni.

Suceava 27 Dec.

Impăratul Francisc Iosif a tri-
mīs pe Moştenitorul tronului Său
în Ţara Bucovinei ca să aducă sa-
lutul împărătesc bravilor ostaşi de
pe acest front. Impăratul a ţinut să
cunoască prin alesul Său trimis care
este situaţia pe acest câmp de luptă
şi care este ţinuta oştirii Sale, aze-
zată la capătul aripei drepte a uria-
şului front oriental.

De aceea vizita Alteţei Sale, a
Arhiducelui Moştenitor Carol Fran-
cisc Iosif, a avut un caracter strict
militar, ceea ce impunea ca pe câmp-
ul de operaţiuni ale războiului,
care este întreaga Bucovina, să se
evite ori şi ce manifestare de in-
tâmpinare împreună cu aglomerări
de populaţiune.

Regiunile frumoase prin care a
trecut Arhiducele, după ce a intrat
în Ţară, înfăţişarea populaţiunii,
cu totul deosebită de cea din regiunile
de dincolo de Carpaţi, L-a determi-
nat să schimbe, din propriul in-
demn, programul călătoriei Sale,
exprimându-şi dorinţa de a cunoaşte
mai deaproape poporul acestei Ţări
şi împrejurările în care trăieşte.

A fost de astă dată o întâmp-
nare fericită, pricinuită, ce e drept,
prin născutarea războiului, că înal-
tul oaspe a intrat în Ţară nu pe
calea obicinuită ce duce din miază-
noapte prin largile regiuni cuprinse
de elementul slav, ci prin mijlocul
codrilor cari despărţesc Transilvania
de Bucovina şi întind o punte plină
de farmec între fraţii de acelaşi
sânge şi de acelaşi graiu, asemenea
stăpâniţi de aceleaşi idealuri.

Din Vatra Dornei şi până la
Rădăuţi poporul român l-a făcut
Arhiducelui Moştenitor primire entu-
ziastică. Manifestările grandioase au
fost cu atât mai înălţătoare, cu cât
erau spontane şi nepregătite. Ele au
izburat ca putere elementară din
sufletul curat al poporului, dând
vrednică dovadă de sentimentele
sale de neînmurită dragoste pentru
Patrie şi Impărat. Emoţiunea şi mul-
ţămirea cu care Alteţa Sa a întâmp-
nat aceste frumoase manifestări,
cuvintele de laudă pe care le-a ro-
sit în adresa poporului român, ne
umplu de mândrie şi ne însufleţesc
cu speranţe bune pentru viitor.

Stăruitul acestui crâncen răz-
boiu va trebui să schimbe şi soarta
noastră, a Românilor Bucovineni.

Sângele vărsat cu prisosinţă de
fii neamului nostru pe câmpiile de
luptă va trebui numai decât să des-
chidă calea pe care să putem în-
nainta neîmpiedecaţi în dezvoltarea
noastră naţională, culturală şi eco-
nomică.

Chemat de soartă ca să cărmu-
iască destinele Austriei, Arhidu-
cele Carol Francisc Iosif, moştenind
tronul glorios al Habsburgilor, va
lua sub scutul şi paza Sa şi soarta
Românilor Bucovineni.

Alteţa Sa Imperială, Arhiducele
Moştenitor Carol Francisc Iosif, a sosit,
venind din Transilvania, în 17 De-
cembrie dimineaţă în Vatra Dornei,
unde a fost întâmpinat de guvernatorul
Ţării contele Meran şi de comandantul
militar al trupelor carpatine din Bu-
covina, colonelul Fischer, cari îi făcură
raporturile obicinuite. Vizita Arhidu-
celui fiind de caracter strict militar,
s'a întrelăsat la scurte orisice mani-
festare de întâmpinare din partea po-
pulaţiunii şi a celorlalte autorităţi civile
şi autonome din Ţară. Din Vatra Dor-
nei Arhiducele a plecat, însoţit fiind
de suitele Sa militară şi de colonelul
Fischer, pe frontul de vest al armatei
noastre, câtă e aşezată în Bucovina,
formând capătul uriaşului front oriental,
care se întinde dealungul poalelor
Carpaţilor până spre Cracovia şi de
aceia în Polonia Rusească.

Alteţa Sa Imperială a adus tru-
pelor noastre salutul Impăratului, vi-
zitănd diferitele staţiuni militare şi po-
staţiunile artileriei.

În 18 Decembrie la 8 oare dimi-
neaţă Arhiducele a primit la gura ca-
pitală din Câmpulung prezentarea au-
torităţilor districtului, a clerului, a
corpului didactic, a diferitelor societăţi,
iar marea mulţime de chipeşi mun-
teni, care se adunase din toate părţile
cu acest prilej, făcură Arhiducelui Mo-
ştenitor ovaţiuni entuziastice.

Din Câmpulung Alteţa Sa Impe-
rială porni spre Hatna şi Hadofalva
la frontul din est, unde asemenea a
vizitat toate staţiunile militare, înaintând
în urmă până în tranşeele din faţa fron-
tului duşman.

Cu afabilitatea unui vechiu şi
bun camerad, Arhiducele a vorbit cu
oşterii şi soldaţii, l-a laudat pentru bă-
răţia şi însufleţirea cu care au stătut
să se lupte, stănd de luni de zile în
faţa duşmanului; a întrebat cu sincer
interes de bunăstare, referinţele şi
dorinţele fiecăruia, vorbind cu fiecarele
în graiul lui, şi a deşteptat pe întreg
frontul nemărginit entuziasm, cucerind-
ca prin farmese inimile tuturor.

La reîntoarcerea de pe frontul
din est, Arhiducele a vizitat oraşul
Rădăuţi. Era ziua de Vineri, zi de târg.
Întreaga piaţă din centrul Rădăuţilor
era plină de o mare, de lume. Arhi-

ducele, fermecat de această privelişte
grandioasă, şi-a schimbat la moment
programul şi a pornit cu automobilul
încet prin mijlocul mulţimei, admirând
sdravenele chipuri şi pitorescul costum
al mândrului popor care străjuieşte
mormântul sfânt al Marelui Voivod
Ştefan. Mulţimea, cum a prins de veste
că frumosul chip de ofţer este înşuş
Moştenitorul tronului şi nepotul Imp-
păratului, a izbucnit în entuziastice
urări, făcând o grandioasă manifestare
patriotică. Arhiducele adănc mişcat de
aceste ovaţiuni care erau cu atât mai înăl-
ţătoare cu cât erau spontane şi nepregătite,
a mulţămît cu inimă înduloşată, şi în
ochii lui se vedea strălucind o lacrimă
de bucurie.

Alteţa Sa a vizitat apoi biserica
vechei episcopii a Rădăuţilor, unde
sunt aşezate mormintele Voievozilor,
cari au descălecat în Ţara Moldovei. În
urmă Arhiducele a primit în audienţă
autorităţile şi diferitele corporaţiuni
ale districtului şi a trecut în revistă
trupele concentrate în Rădăuţi.

În calea spre Câmpulung Arhi-
ducele a fost întâmpinat în staţiunile
din Hatna, Ilişesti, Cacica, Gurahumoru-
lul şi Vama de clerul şi reprezen-
tanţii acelor regiuni şi de o mulţime
de popor, primind cu cuvinte de mul-
ţămită până şi sarea ce l-a prezen-
tau după obiceiul strămoşesc în
semn de bună venire. În Câmpulung,
era pe la 8 oare seara, poporul l-a
întâmpinat pe Arhiducele cu sunete de
bucium şi cu un frumos conduct de
torţe; însufleţirea mulţimei era nemă-
rginită când Arhiducele, la vorbele de
întâmpinare rostite de primarul Hutu,
a răspuns în graiu viu moldovenesc
prin cuvinte de mulţămită şi recu-
noştinţă.

După ce Alteţa Sa a vizitat pito-
rescul oraş depe valea Moldovei, a
descălecat la conacul ce l-a fost în-
tocmit cu multă îngrijire şi pricepere
în frumosul local al şcolii de lem-
nărit din Câmpulung. Odăile conacului
erau împodobite cu frumoase ţesături
şi alesături naţionale şi mobilate cu
mobile în vechiul stil moldovenesc,
lucrate de elevii acestei şcoli, cu toţi
fii de Ţarăni români din Bucovina;
acestea au atras atenţiunea Arhidu-
celui, care le-a privit deamănuntul cu
vii interes, exprimându-şi de repeţite
ori mulţămirea şi admirarea Sa pentru
frumoasele motive moldoveneşti.

În 19 Decembrie dimineaţă, Arhi-
ducele a pornit spre Vatra Dornei, unde
a fost întâmpinat de toate autorităţile şi
de poporul care s'a fost adunat în nu-
măr mare din largul cuprins al acestui
district. Primarul din Vatra Dornei,
chipeşul Român, Forfotă, în fruntea re-
prezentanţilor comunaal din întreg dis-
trictul, a adresat Arhiducelui Moştenitor
cuvinte de adăncă mulţămită pentru
cinstea ce a făcut Ţării şi poporului
român venind în aceste vremi de grea
cumpănă în mijlocul lui. În numele
poporului primarul Forfotă îl încredin-
ţeză pe înalitul oaspe de nestrămutată
credinţă către Impărat şi dinastie. Al-
teţa Sa Imperială Arhiducele a răspuns
următoarele:

»Bucuros am venit în această Ţară
frumoasă, urmând ordinul Măiestrii Sale.
Sunt adănc mândrît că jura acestuia
a fost greu încercată prin evenimentele
războinice. În graţia Sa nemărginită Măes-
tatea Sa în preainaltul manifest a ho-
tărât calea pe care se vor tămădui ra-
nele pricinuite de războiu.

Aveţi deplină încredere în Dumnezeu,
care va da biruinţă trupelor noastre
viteze.

Vă mulţămesc pentru frumoasa ma-
nifestare şi vouă face raport Măiestrii
Sale, Prea Bunului nostru Impărat, des-
pre sentimentele D-voastre de neclintită
credinţă.

Vă mulţămesc foarte pentru fru-
moasa întâmpinare.

Cuvintele Arhiducelui, rostite în
parte şi în graiu românesc, au stârnit
în mulţimea adunată o furtună de
aplaude izvorâte din inimile însufleţite
de acest moment sărbătoresc. În urmă
Alteţa Sa cu o afabilitate încântătoare
S'a întreţinut cu reprezentanţii co-
munaal, interesându-se de referinţele
lor familiare, cât şi de starea econo-
mică şi culturală a Ţăranului român
bucovinean.

După aceea Arhiducele a primit
în audienţă în palatul de cură al stabi-
limentului balnear pe reprezentanţii tu-
turer autorităţilor autonome şi admi-
nistrative, care de prezent se află cu
sediu în Vatra Dornei.

Ca cel dintâiu a fost primit în
audienţă Excelenţa Sa, Mitropolitul Dr.
Vladimir de Repta, care audienţă a
durat aproape timp de jumătate de
oră.

Au urmat apoi clerul gr. or. în
frunte cu consistorul arhiepiscopesc,
clerul rom. cat., reprezentanţa guverna-
mentului Ţării în frunte cu contele Me-
ran şi consilierii guverniali, între aceştia
doi Români, fraţii Dr. Erast de Tarangul
şi Constantin de Tarangul, acest din
urmă prefectul poliţiei din Capitală;
apoi reprezentanţii comitetului Ţării,
între aceştia deputatul român Aurel
Turcan; primăria oraşului Cernăuţi,
reprezentată prin primarul capitalei
deputatul Dr. Dori Popovici, şi în urmă
celelalte deregătorii şi corporaţiuni.

Cu prilejul acestor audienţe, Ar-
hiducele a documentat deplină orien-
tare în starea de lucruri la noi în Ţară
şi a arătat un viu interes pentru totul
ce priveşte Bucovina. Membrului din
comitetul Ţării, deputatul Aurel Tur-
can i-a cerut amănunte desluşiri asupra
dăunelor pricinuite Românilor Bucovi-
neni pe urma invaziunii duşmane. Faţă
de primarul Cernăuţului, deputatul Dr.
Dori Popovici, Arhiducele a vorbit de
viele impresii ce l-a primit în cursul
călătoriei Sale de la poporul român.

»Mi-au impres. — a zis Alteţa
Sa, — chipurile frumoase şi sta-
turele sdrăvene; l-am aflat înzes-
trat cu o inteligenţă rară şi mi
bucur deosebit de mult, că am
avut orelle să cunosc mai deaproape
acest popor. Am auzit adese vor-

bindu-se cu laudă de sentimentele
patriotice ale poporului român;
însă ceea ce am întâmpinat, ve-
nind înşuri în Ţară, întrece toate
aşteptările mele. Sunt îndăntat de
primirea ce mi s'a făcut şi vouă
raporta cu drag Măiestrii Sale
despre credinţa şi devotamentul d-
cestui brav popor».

»Sunt adănc mişcat, a răspuns
deputatul Dr. Dori Popovici, că săm-
nentele curate ale poporului nostru
sunt întâmpinate de Alteţa Voastră cu
atată bunăvoinţă. Poporul român va fi
fericit când va afla despre răsunetul viu
ce au produs însufleţitele lui manifes-
tări patriotice şi rog să-mi fie îngădui-
t ca să aduc aceste din ordinul Alteţei
Voastre la cunoştinţa poporului român.

Alteţa Sa şi-a dat cu deosebită
afabilitate asentimentul Său.

Terminându-se audienţele, Arhi-
ducele Moştenitor şi-a luat rămas bun
de la mulţimea adunată care l-a însoţit cu
nesfârşite urale de sărbătorire, pe când
urca cu suitele Sa în automobile, luând
calea spre Bistriţa.

Pretrecerea Alteţei Sale în Bū-
covina a fost ca o zi senină în
vremuri de nesfârşită furtună. Ea va
trece ca o frumoasă poveste în do-
meniul legendelor şi generaţiunile
viitoare vor vorbi cu drag de mân-
druul fiu de Impărat, care a păşit pe
aceste plaiuri şi a încălzit cu vorbă
românească inima poporului român.

V. N.

„Cartea roşie“. Din Viena se
anunţă:

Ministerul austro-ungar de ex-
terne a hotărât să publice o „carte
roşie“ împreună cu o colecţie de
acte diplomatice, cari se referă la
cauzele şi eruperea războiului şi
prin cari se vor da publicităţii
tratativele urmate în privinţa
aceasta între Puteri.

Franţa nu va anexa Tu-
nisul. Se comunică din Paris:

Agenţia Havas află că cererile
autorizate deasupra Ţării că Franţa ar
proiecta anexarea Tunisului, de carece
regimul protectoratului satisface per-
fect pe Franţa, care nu se gândeste la
o schimbare.

Socialiştii englezi în con-
tra conferinţei de pace. Din
Copenhaga se anunţă:

Socialiştii en-
glezi protestează în contra ţinerii con-
ferinţei de pace, protejată de socialis-
ţii scandinavii pe la mijlocul lunii Ia-
nuarie; pe motiv că o încheiere a pă-
cii în momentul de faţă ar fi numai
în favoarea Germaniei.

Jurnalul războiului.

— Episoade, scene, scrisori, şi im-
presii din războiu. —

Viaţa în tranşee.

Correspondentul marelui ziar ber-
linez »Vossische Zeitung« a putut să
petrecă câteva ore în cartierul general
al armatei germane, care operează con-
tra oraşului Reims. Iată ce ne pove-
şteşte el:

La nord de Reims, într'un sat din
care populaţia franceză fugise, soldaţii
germani au fost obligaţi de a se în-
sărcina cu cele mai umile funcţiuni.

Cea mai mare parte dintre ei lu-
crează pământul, îngrijesc de vite, strâng
pale şi umplu grajdurile din sat.

Totul a fost germanizat: strada
principă se cheamă acum »Kaiser
Wilhelmstrasse«, piaţa principă a fost
botezată »Friedrich-August Platz«, etc.

Cartierul general a fost stabilit
într'un han, supranumit »La căluţul
alb«, în care, toată mobila conţine în
doză foto-fon vechi, un covor vechi şi o
măsuţă care se clatină. De sigur, hanul
acesta, este locul cel mai confortabil al

satului, dar conducătorii germani l-au
preferat altuia mai bine amenajat din
cauza aviatorilor francezi. Correspon-
dentul nu se dă îndărăt să recunoască
că avioanele franceze desfăşură o
activitate febrilă şi că ele lucrează bine.

Pentru a scăpa de tirul lor, germanii
au recurs la o sumedenie de strata-
geme. Nu numai tranşeele lor, dar şi
depozitele, magazinele, bateriile lor,
măscate cu îngrijire; aviatorii germani
fac totdeauna zboruri de recunoaştere,
pentru a se asigura dacă fiecare lucru
văzut de sus, rămâne invizibil ochilor.

Dacă nu, lucrul se face din nou,
şi se îngâmădesc pe de-asupra-i crengi
şi frunze, până când este perfect ascuns.

O distracţie de predilecţie a ger-
manilor este de a construi din butoaie
şi roate de căruţe vopsite cenuşii, ba-
terii de mortiere false, pentru a înşela
pe aviatorii francezi şi pentru a-i face
să risipească pe nimic muniţiunile lor.

Correspondentul mărturiseşte că
focul artileriei franceze este foarte efi-
cace: un singur obuz, căzut în faţa lui
într-o tranşee ucise opt germani şi răni
mai bine de o duzină.

Nu departe de tranşee, correspon-
dentul a străbătut un oraş subteran.

În vorba de cartierul unui batalion,
completamente ascuns sub pământ:
coridoare lungi, săli spaţioase, camere
confortabile şi birouri bine amenajate.
Există chiar şi un salon de concerte,
unde se cântă Wagner, pentru oşteri.

Acelaşi correspondent a putut să
pătrundă în castelul Brimont, a cărui
ruină e deserie în culorile vii. Numai sa-
pela castelului a rămas intactă. Pe al-
tăruţ ei, astfel ca să poată fi văzută
de toată lumea, o splendidă cupă de
argint; era singurul obiect pe care-l
lăsaese germanii...

Iar pe uşa capolei un »avis« scris
cu mâna: »Suntem germani şi nu ne
temem decât de Dumnezeu pe lumea asta.
Acel ce se atinge de argintăria alta-
rului este un căine«.

Cupa a fost respectată până azi...

Credinţa în rugăciune

Un ofţer sanitar, făcut prizonier
de către Francezii în timpul când cule-
gea răniţi de pe câmpul de bătae, scrie-
cele ce urmează:

Dragă tată şi dragă surioară! În-
chipuţi-vă: Sunt aci... prizonier de
război!

În ziua de 16 Septembrie, pe când

eram ocupaţi cu ridicarea răniţilor de
pe câmpul de luptă de la Discourt (a-
proximativ 100 km. la nord de Paris)
am fost surprinşi de Francezi. Aceştia
au deschis numai decât un foc nebun
asupra noastră: am avut mai mulţi
morţi, printre cari un medic şi trei
înfirmieri. Eu însu-mi am fost culcat la
pământ de o granată explodată, care
mă lovi cu partea netedă în braţul
stâng, neproducându-mi din fericire de
cât o vânătăe, astăzi abia vizibilă şi
dureri trecătoare. O altă granată făcu
însă bucaţi capul unui soldat care era
lângă mine. Dacă n'ar fi fost el acolo,
de sigur m'ar fi ajuns pe mine...

Nici eu singur nu pot pricepe cum
de am scăpat teafăr (nu eram decât
10 supravieţuitori) căci trebuie să ştiu
că am mai scos câţiva răniţi din ploaia
de gloanţe şi străpene şi i-am dus pe
spate într'o pivniţă.

Abia ajunseseam în această pivniţă
(care era izolată şi situată pe un deal)
când observai că o şură de pale de
peste drum, plină cu răniţi, începuse
să ardă.

Sădând proscelile, cari curgeau
droaie în toate părţile, alergai într'acolo,
stînssei focul cu cacheta mea şi mă re-
întorsei în pivniţă.

Nici nu eşeam bine din cură, când
o bombă căzu pe acoperişul casei şi
explodă taman deasupra noastră în care
mă aflam cu câteva chipuri rănite.
Ea a ucis pe toţi răniţii din cură.

Puţin timp după aceea a sosit şi
infanteria franceză: Ne-am prădat în
interesul răniţilor...

Am fost apoi numai decât expu-
diaţi la Montauban.

Trebuie să vă spun, că stăteam
foarte bine trataţi aci. Îngrijim pe ră-
niţii germani. Hrana este bună şi în
cartierele suficientă. Medicii sunt foarte
buni. Alcea suntem la adăpostul gowa-
nelor; dar sper că la viitorul schimb de
prizonieri nu voi fi trecut cu vederea.

Nu, zău şoa: războiul mi-a făcut
plăcere!

...În viaţa mea n'am să uit ziua
de 16 Septembrie — Doamne, Dumă-
zeule! Cum mai urlau şi plezneau bom-
bele. Francezii au maşinării de război
foarte periculoase!

Cu bine şi cu sănătate până la
ziua revederii...

SITUAȚIA de câmpul de războiu.

Am dimineață am primit dela bu-
oul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Luptele din nordul și sudul monarhiei.

Budapesta 30 Dec. n. Din marele
cartier general al nostru se comunică:

In Carpați spre nord dela pasul
Tasok trapele noastre au trecut în
ofensivă și au ocupat mai multe
înălțimi.

Spre nord dela pasul Lupkov
am oprit înaintarea Rușilor prin
contra atacurile noastre.

Mai departe înspre vest dușma-
nul s'a putut apropia cu trupe mai
mici de unele trecători.

Spre nord dela Gorlice și spre
nord-est dela Zaklicyn, precum și
pe cursul inferior al Nidei am ză-
dărnicit atacurile Rușilor cauzându-le
perderi grele.

Aliații au progresat pe teritorul
ce zace spre vest și spre sud-est
dela Tomaszow.

Pe câmpul de operații din Bal-
cani, la hotarul sârbesc e liniște.

Atacurile, pe cari Muntenegrii
le-au îndreptat noaptea în contra
loc. Gat de lângă Hotovan și Lastva
de lângă Trebinje le-am respins.

General de divizie Höfer, loc
șeful de stat major.

Berlin 30 Dec. n. Buletinul o-
ficial al marelui cartier general ger-
man e următorul:

Pe câmpul de operații dela vest
decurge încă lupta pentru St. George
major, care e situat spre sud-est
dela Neuport și pe care a trebuit
să-l evacuem în urma unui atac
surprinzător al dușmanului.

Furtunile și ruperile de nori din
Flandra și Franța de nord au cauzat
pagube amânduror părți com-
batante. Dealtimele în termeni
generali vorbind ziua s'a scurs în
liniște pe unele părți ale frontului.
Pe câmpul de operații dela ost în
Prusia oștică, am respins cavaleria
rusească până la Pillkallen.

In Polonia, pe țărmul drept al
Vistulei situația a rămas neschim-
bată. Pe țărmul vestic al Vistulei
ne-am continuat ofensiva până în
regiunea Beurei.

Dealtimele în raionul Ramka
precum și spre ost dela aceasta, de-
asemenea la Inwoloda și spre sud-
vest dela acesta luptele continuă.

Știrile din străinătate au lăsat
să se intrevedă, că Lovica și Skier-
novec nu s'ar afla în posesiunea
noastră. Noi am ocupat însă aceste
localități de mai mult de șase zile.
Skiernovec a rămas departe îndă-
răptul frontului nostru.

Lupte violente la Ökör- mező (in Maramurăș).

Correspondentul din Sighetul-
Marmășiei al ziarului „As Est”
relatează ziarului său următoarele:

Am început un violent asalt
general în contra Rușilor, a căror
poziții se întind pe linia Scopko-
Lovanseka-Strihanya în dreptul lo-
calității Ökörmező. Artileria noastră
bate într-una în pozițiile rusești, în
timp ce infanteria atacă în continuu
cu o energie fără de păreche.

Dușmanul își apără cu dispe-
rare tranșeele, deoarece știe, că dacă
le va pierde va trebui să se retragă
îndată până la pasul Toronya.

In decursul luptei au nimerit
și în localitate Ökörmező câteva
ghiuile, cari însă n'au făcut pagu-
be însemnate.

Elveția își va păstra neu-
traliitatea. Un redactor dela „Petit
Parisien” a intervievat pe președintele
Confederațiunii elvețiene, care a decla-
rat că Elveția este în mod nestrămutat
hotărâtă a menține stricta neutralitate.

»Ori care ar fi agresorul — a zis
președintele — el ar fi vrăjmașul în-
tregel Elveției. Armata elvețiană ar în-
tra îndată în rândurile inamicului agre-
sorului; însă nu avem temeri în aceas-
tă privință.»

Românii ca material de război.

— Ce povestește un ofițer
ungur. —

Ziarul maghiar «Brassó Lapok»
scrie:

Un ofițer în rezervă ungar K. Gy.
care în viața civilă e funcționar supe-
rior la finanțe fiind trimis într-o mi-
siune la Cluj a făcut un ziarist următoarele declarații:

De când am plecat pe câmpul de
luptă, zău puțin ne-am odihnit, căci
dușmanul le-a dat întotdeauna de lucru
soldaților noștri. Dar n'am ajuns până
acum nici într-o situație, cu care să nu
ne fi putut repede obișnui. La compania
mea servesc — cu puține excepții — nu-
mai băieți români. Sunt soldați buni și
rezistenți, cari se împacă repede și
ușor cu greutățile naturale, ce le stau
în cale. Știu să sufere lipsurile cu o
răbdare de admirat. Ca și când ar avea
un simț special pentru așa ceva, sau
ca și când n'ar ști peste tot ce e lipsa.
Poate, că feciorii unguri sunt mai te-
merari, mai luți la fire și mai înfrico-
șători cu ocazia asalturilor, dar la fi-
căcil români e de prețuit foarte rezis-
tența și puțința de a se acomoda și
imprejurărilor celor mai mărețe.

Mai departe ne rugăm să fiți buni
să ne trimetați și nouă câte-o cărticea
de rugăciuni și câte-un călindar de
cinste dacă va fi cu puțință. Suntem
numai 2 Români între alte națiuni și
alte limbi nu știm decât românește și
în vremile de-acum acea bucurie o av-
em și noi mai mare când căpătăm
ceva carte scrisă ori tipărită în litere
românești.

Vă rugăm să nu întârziati, căci
ne tot mută dintr'un spital în altul și
am vrea cu drag să le căpătăm.

Vă salutăm cu dragoste frățiască
Ioan Măgrădean și
Iacob Rus.

Mal cu samă trebuie să izisti asu-
pra spiritului lor invențios precum și a-
supra încrederii, ce și-o inspiră. Au dat
de atâtea ori dovadă, că te poți încrede
în ei încât ti se permite ca să opereze
independent, înmăriți în trupe singuratic
la fel cu coriții. Astfel de pildă când
se dădea vre-o problemă mai grea de
rezolvat ca d. e. ocuparea unei comune
sau a unei poziții, fapt care — drept —
nu cădea în sfera de operații a unui
întreg regiment ori brigadă, dar totuși
ocuparea respectivei comune era extrem
de importantă referitor la succesul
unei serii întregi de operații.

In timpul din urmă s'a încredințat
unul detașament cucerirea unei co-
mune ocupată de Ruși în apropierea
pasului Uzsok. Sergent — majorul Bu-
deanu a cerut 50 de oameni, ca să
ocupe această localitate, în care se
afla un întreg batalion de Ruși. Co-
mandantul de batalion l'a imbat pe
Budeanu cu mai mulți oameni, dar
acesta n'a primit. Sergent-majorul a
devenit astfel conducătorul independent
al micii sale bande și a plecat să re-
solve greașă problema.

Și ceea ce a făcut Budeanu a fost
aproape o minune.

După un drum de trei zile prin
păduri și poteci neumbite a prins pe
Ruși pe spate a năvălit în sat cu
vitejii săi și surprinzându-i i-a pus
pe fugă pe Ruși, dintre cari jumătate
au rămas morți și răniți, ori au căzut
prizoneri în mâinile micului, dar vitea-
zului detașament.

Scrisori dela
răniții noștri.

Dorul lor de carte și gazetă
românească.

Budapest, 1914 XII/26.

Mult on. d-le Redactor!

Vă facem cunoscut, că aici în spi-
taliu acesta (Budapest, Épitömevterek
kisegítő Hadikörháza VI, Nagymező
utca 8) suntem 10 Români, cari toți
am învățat a scrie și ceti în limba
maicei noastre cărți, gazete și foi ro-
mânești și primim și frumoasa foale a
»Gaz. Trans.« în toate zilele, spre ma-
rea noastră bucurie. Dimineață deaaba
așteptăm să vină ordonanța cu cărțile
și să ne aducă și foi românești, ca să
mai aflăm și noi din ele ce este în lu-
mea mare și amărâtă, în care am a-
juns astăzi. Vă mulțumim foarte mult
de binele ce l-ați făcut pentru noi cu
foile d-voastră române pentru bolnavi
răniți de grăpnelele spurcate ale
dușmanului. Foile ce ne vin, aduc o
rănilor bietilor oameni cari luptă pen-
tru patrie și țară a o apăra de liște
strelne. Noi cu toții suntem atât de
mulțumiți de binele ce li primim dela
mâna d-voastră, și nici nu putem spune
ce mare bucurie ne-ați făcut și cât de
mare ne este dorul să cetim foi ro-
mânești.

Cu deosebită stimă Gheorghe A
Tóhănean, din Magyarbodza.

Lista răniților din acest spital este
următoarea:

Gheorghe A. Tóhănean, comp. 9
Reg. Nr. 2, rănit la piciorul stâng, de
grăpnel.

Leon Muti reg. de inf. 63, comuna
Răbrîșoara.

Isidor Gînar reg. de inf. 64, co-
muna Vingard.

Ioan Grecu reg. 2, comp. 9, co-
muna Feldioară.

Dumitru Ordean reg. 64, comuna
Jina.

Anton Budoiu reg. 64, com.
Feredeou.
Androne Cuda reg. 64, Orăștie.
Mihai Perejmic reg. 85, comuna
Marmoros.
Stefan Ințe reg. 51 și
Vasile Perția reg. 51.

Budapesta, 1914, XII/24.

Onorate d-le Redactor!

Iată vă facem cunoscut prin a-
ceasta mică epistolă cumcă suntem în
spital aici în Budapesta (Flok-hadi-kor-
ház, Budapest V. Váci utca 72) și
fiindcă am primit și noi câțiva numeri
din gazeta D-Voastră vă mulțumim
frumos.

Mai departe ne rugăm să fiți buni
să ne trimetați și nouă câte-o cărticea
de rugăciuni și câte-un călindar de
cinste dacă va fi cu puțință. Suntem
numai 2 Români între alte națiuni și
alte limbi nu știm decât românește și
în vremile de-acum acea bucurie o av-
em și noi mai mare când căpătăm
ceva carte scrisă ori tipărită în litere
românești.

Vă rugăm să nu întârziati, căci
ne tot mută dintr'un spital în altul și
am vrea cu drag să le căpătăm.

Vă salutăm cu dragoste frățiască
Ioan Măgrădean și
Iacob Rus.

Declarația de războiu a
Portugaliilor. Ziarul »D'Italia« din
Valona primește din Lisabona știrea,
că declarația oficială a stării de răz-
boiu în Portugalia se va face în 15
ianuarie.

Intervenția Italiei în Al-
bania. Biroul ung. de corespondență
publică următoarele:

Debarcarea unui regiment de
bersaglieri în Valona a fost primită
cu vii urale de către populația in-
digenă și de colonia italiană. Gu-
vernorul și primarul au binevențat
pe soldați. Un batalion de bersa-
glieri a rămas în Valona, unul a
fost dirijat la Arta, iar al treilea
la Canina. Cu conducerea serviciului
polițial a fost încredințat un sublo-
cotent de carabinieri.

Din Făgăraș.

30 Dec. 1914.

Pentru darul de Crăciun soldaților
din Făgăraș, am primit din Dridif prin
D-na preoteasă G. Lupu și D-soara O-
priș 13 cor. 72 fl. și 90 ouă colectate
dela următorii:

Ioșif Opriș preot 1 cor. G. Lupu
preot 1 cor. Elena Opriș 80 fl. Frosina
Opriș, Veroana Dragoș, Ana Comgea
câte 40 fl. Frosina Opriș 50 fl.
Irimie Streza 40 fl. Iustina Streza, Eva
Gorun, Maria Opriș, Elisaveta Opriș
câte 30 fl. Iustina Clora, Maria Streza,
Maria Opriș, Raifra Gorun, Elisaveta
Gorun, Iustina Dragoș, Șarica Lungociu,
Sofia Grancea, Ioan Gorun, Paraschiva
Boambă, Ana Opriș, Frosina Streza,
Maria Streza, Ioan Opriș, Linca Opriș,
Ioșif Opriș, Tonca Opriș, Ana Gorun,
Pelagia Hoarșt câte 20 fl. Raifra Stre-
za 34 fl. Maria Dragoș, Rozeta Gorun
câte 16 fl. Ana Grancea, Maria Streza,
Maria Mateiaș, Iustina Dragoș, George
Nodea, Chirilă Crețu câte 10 fl.

Ouale au fost adunate dela următoarele:
Maria Gorun, Elisaveta Coma-
niciu, Iustina Streza, Eva Streza, Maria
Clora, Ana Clora, Raifra Clora, Raifra
Opriș, Ana Opriș, Iustina Clora, Maria
Sin, Maria Gorun, Elisaveta Gorun, E-
lena G. Opriș, Maria Clora, Ana Gorun,
Maria Hoarșt, Iustina Gorun, Silvia
Streza, Anica Clora, Maria Gorun, Ana
Gorun, Maria Clora, Maria Dragoș, Lin-
ca Dragoș, Silvia Dragoș, Iustina Trâm-
biță, Ana Opriș, Eva Clora, Ana Opriș,
Elisaveta Gorun, Maria Gorun, Paraschiva
Lungociu, Nișca Opriș, Maria Pașcas,
Maria Lungociu, Maria Opriș, Paraschi-
va Opriș, Raifra Gorun.

40 ni. colectate prin Ana G. Ciocănelea
și Maria Tuloiu. De Sfntul Nicolae am
primit 50 litre lapte, dela femele din:
Săsciori, Sevestreni, Iași și Hârseni.

Cognac pentru bolnavi au trimes
D-nel Maria Șerban următorii Domni:
Drogueria Rotschild 1 litru, farmacia
Kontesweller 1 St. I. Grecu comerciant
1 St. Thierfeld com. 1 St. Heinrich
Schul 1 St. S. Hermann farmacist 1
St. D-I Steinburg farmacist 1 St.

Din partea reuniunilor aduc cea
mai mare mulțumită tuturor mai sus
numiților donatori.

Maria Dr. Șerban,
prezidentă.

Pentru Crăciunul răniților noștri.

La colecta inițiată de ziarul
nostru pentru a procura călindare
pe seama răniților noștri s'au mai
făcut următoarele contribuții:

Transport din numărul
trecut . . . . . 225 cor.

D-I Ignatie Mircea, proprie-
tarul marelui otel »Bris-
tol« și a bodegei Mircea
în București . . . . . 100 cor.
D-I Dr. Eugen Bran, adv.
în Teaca . . . . . 5 cor.

Dela d-na Flora Garoiu din
Brașov . . . . . 5 cor.

Laolaltă 335 cor.

ȘTIRI.

— 18 Decembrie n. 1914.

Condica parohială, impusă de
P. S. Sa DI Episcop Dr. E. Miron-
Cristea prin circularul de sub Nr.
7517 fiecărei parohii din Dieceză,
pentru a se eterniza toate momen-
tele remarcabile în legătură cu
războiul actual, s'a pregătit în ate-
lierul compactoriei românești »Mi-
neroa« din Caransebeș. Ea poartă
pe scoarta din față titlul în litere
mari aurite: Condica parohiei gr.
or. rom... E de dorit, ca toate în-
tâmplările, cari stau în legătură
cu războiul, să se eternizeze în
felul acesta, pentru a putea fi uti-
lizate de istoricii viitorului. Fiecare
sat își are rolul său mult — puțin
însemnat și eroii săi biruitori ori
morți pe câmpul de onoare, cari
merită să fie pomeniți în Condica,
această martoră a vremilor istorice
ce trăim. — Condica se pregătește
anumit și pentru alte comune, a-
fară de Dieceza Caransebeșului.
Doritorii să se adreseze direct nu-
mitei compactorii.

Pentru fondul ziaristilor s'au mai
făcut prin administrația ziarului nos-
tru următoarele contribuții: I. Crișan-
paroh în Ohaba 1 cor. 50 fleri, Vasiliu
Mica (Smeș odorhei) 5 cor.

Din cartea vitejiei »valahe«. Un
articol deosebit de elogios din numărul
din 17 Dec. n. al ziarului maghiar
»Tábori Ujság« (Z'arul de tabără) care
apare în cetatea Impresurată de Ruși
Przemysl, vorbește despre vitejia capo-
ralului român din honvezimea uagu-
rească Zaharie Oprea. Anume acesta
plecând în fruntea unei patrule de ec-
lora, ca să spioneze pozițiile ocupate
de aripa dreaptă rusească, a ajuns până
în satul Wielmice, în care se aflau pu-
teri rusești. Oprea în fruntea patrului
sale a deschis dintr-o poziție bineaco-
perită un foc repede în contra satului.
Atunci Rușii din Wielmice, cari erau
o întreagă companie au părăsit satul
și au plecat în contra micii trupe con-
dusă de caporalul Opreanu. Capitanul
lui Opreanu însă a observat prin ochian
întreagă lupta și a încunoștințat im-
ediat prin telefon fortul Lucice, care a
început să sloboadă salve de artilerie

timp primise noul rezervă crescător la
jumătate batalion. Astfel Oprea și-a
continuat drumul succesându-i ca să
aflie pozițiile ocupate de aripa dreaptă
rusească și făcând prin aceasta un ne-
prețuit serviciu operațiilor noastre din
Przemysl și reglunea cetății. Viteazul
caporal a fost propus spre a fi decorat.

Englezul — tot englez. Una dintre
insușirile caracteristice ale Englezilor e
originalitatea. Această însușire nu și-au
desmînțit-o și Albuonului nici acum:
Căci ceea ce i-a surpans pe aliații din
antantă la începutul războiului a fost
faptul, că comandamentul englez a
cumpărat în Olanda 25.000 de patine
pe seama soldaților. Și într'adevăr
această comandă ciudată formează cea
mai mare surpriză între cele multe, pe
cari le-a făcut modernul război actual.
Englezii însă iau mai mult parte, practi-
că a lucrului. Lordul Kitcheners s'a
gândit de cu vreme la eventuala în-
ghetare a canalului Yser, precum și a
teritorului situat spre vest dela canal
și inundat de apele acestuia. Și e pos-
sibil — cum englezii sunt toți buni
sportsmeni — ca să tragă un bun folos
din această precauțiune originală.

Misiunea lui Caillaux în Brazilia.
După cum află »Berliner Tageblatt« din
Rio-de-Janeiro, vestitul fost ministru
al Franței, eroul procesului monstru
din vară d. Iosef Caillaux va sosi în
săptămâna viitoare în capitala Braziliei,
unde va fi primit cu cea mai mare
pompa de către guvernul brazilian și
autoritățile capitalei.

Caillaux va trata cu guvernul bra-
zilian chestia înființării unui cablu in-
tre Pernambuco și Franța.

Din Arhidiecezania gr. cat. Dumi-
necă în 27 Decembrie au fost hirotoniți
din partea Excelenței Sale D. lui Mitro-
polit. Ludovic Giurga, diacon, adm. par.
în Șomoștelnic. Zenovie Pacligan, absol-
vent al Augustineului din Viena, a fost
numit subprefect la internatul Vancean
de băieți.

Nevoia la calma. O parte din dis-
trictul Sucevei, (Bucovina) — scrie
»Viața Nouă« — îndeosebi comunele
Rural-Mănăstioara, Reusen și Se-
curiceni duce lipsă nespus de mare,
după ce recolta porumbului a fost ni-
mică și de desăvârșire, bătută fiind de
grindină. Suntem informați că popu-
lațiunea sărmană din aceste locuri în-
cepe a se hrăni cu făină făcută din
stiuleți (ciucăii) de păpușoia. Ase-
menea — lei — hrană pregătește vese
mai cumplite boll contagioase, ca febra
tifoidă (șifou), langoarea ș. a.

Ni facem datoria de atrage cu
toată înzistență atențiunea comitetului
țării și a autorităților administrative
asupra acestei nouă și cumplite primejdii
ce ne amenință.

Societatea de patină din Brașov
aduce la cunoștința publicului următoarele:
Incepând cu 1 Ianuarie 1915
locul de patinat al societății stă de-
schis publicului nelnterpuț dela 10 ore
dim. până la 9/2, oare seara, afară de
timpul dela 1—3 p. m. în zilele de
Luni și Joi. Ziinc se va curățî locul
de patinat la orele 1 p. m., 4 p. m. și
7 seara. După orele 7 seara n-au voie
să patimeze copii sub 15 ani. In Du-
mineci și sârbători locul de patinat
este accesibil publicului dela 10—1 a.
m. și dela 3—6 p. m. Intre 3—5 va
canta muzica în sârbători și Dumineci.

Proprietar:
Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp.
Redactor responsabil: Ioan Lacea.

Conducător

In bransa de manufactură și
băcănie cu pracasă de 18 ani, liber
de miliție caută aplicare la o pră-
vălie sau Consum.

Servește și ca contabil.
Doritorii să se adreseze la re-
dacția acestui ziar.

Cadouri de Crăciun recoman

Șaluri fine de lână în toate colorile, ușoare, moi și călduroase.
complete de copii (căciuliță, Sweater, pantalonași, genunchier
netede — Jachete pentru dame și Figaros în toate colorile și difer

ARTICOLI DE SPORT.

Fabrica de tricotaj și impletituri din Brașov

J. TEUTSCH &

Depoul fabricii: Strada Porții No
Observați espositura noastră de Crăciun.